

Lainsäädännön valmistelutilanne ja MARAn soveltamisohje

UUMA3-vuosiseminaari

19.9.2019 Helsinki

Jani Salminen
Kulutuksen ja tuotannon keskus
Haitalliset aineet –ryhmä
@JSalminenSYKE

Lainsäädännön valmistelutilanne – UUMA-asiat

- Betonimurskeen kansallisen EoW-asetuksen asiantuntijavalmistelu loppusuoralla; lausuntokierroksen ym. aikataulut vielä auki.
 - Ensimmäinen kansallinen EoW-asetus, jonka on tarkoitus toimia mallina muille mahdollisille tarkasteluille
- Kansallisen EoW-asetuksen mahdollisuudet ja hyödyt muovin mekaanisen (SYKE) ja kemiallisen (VTT) kierrätyksessä
 - Loppuvuoteen mennessä arvioidaan vaihtoehtoja mm. betoni-EoW:n lähestymistavan pohjalta
- MASA-asetuksen valmistelun jatkon aikataulu avoin
- Ensisijaisuusjärjestyksessä ykkösenä: EU:n jätesäädöspaketin kansallisesta täytäntöönpanosta johtuva jätelain muuttaminen sekä lähes kaikkien jätealan asetusten muuttaminen.

Taustaa – MARA-asetus

- MARA-asetus eli VNa eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (843/2017) – annettu 1. kertaa 2006, uudistettu merkittävästi 2017
- Rekisteröintimenettely eli poikkeama velvollisuudesta hakea ympäristölupaa jätteen hyödyntämiselle maarakentamisessa ja siihen liittyvälle välivarastoinnille (muutoin luvanvaraista)
- Ei sisällä harkintaa (esim. kohteen ympäristöolosuhteet vs. raja-arvot) tai ehtoja; rekisteröinti-ilmoitus voidaan joko hyväksyä tai hylätä (on/off)
- Määritelty tietyt jätenimikkeet, tietyt soveltamiskohteet ja niihin sovellettavat haitta-aineiden raja-arvot

MARA-asetuksen soveltamisalan jätteet

- Soveltamisalaan kuuluvia jätteitä
 - Betonimurske
 - Suoraan purkupaikalta hyödynnettäväksi toimitettu
 - Betonijätettä käsittelevältä laitokselta hyödynnettäväksi toimitettu
 - Tiilimurske
 - Käsitelty jätteenpolton pohjakuona
 - Valimohiekat, tuhkat, käytetyt autonrenkaat ja niistä tehty leike/rouhe
- Lisätietoja MARAsta: https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/Luvat_ilmoitukset_ja_rekisterointi/Ymparistonsuojelulain_mukaiset_ilmoitukset/Jatteiden_hyodyntaminen_maarakentamisessa

Taustaa - soveltamisohje

- 1.1.2018 voimaan astuneen MARA-asetuksen rinnalle tarvitaan soveltamisohje, joka on laadittu **yhtenäistämään ja selkeyttämään** asetuksen käytännön toimeenpanoa ja tulkintaa
- Ohjeessa käydään asetus ja sen liitteet läpi **pykälittäin ja liitteittäin**
- Lisäksi ohjeen liitteessä 1 esitetään **poikkileikkauspiirustuksia**, joissa kuvataan hyödynnettävän jätteen sijoittamista asetuksen mukaisten maarakentamiskohteiden eri rakennusosiin
- Ohje on tarkoitettu **jättemateriaalin toimittajille, rakentajille, kiinteistön omistajille, suunnittelijoille ja asiantuntijoille** hyödyntämisen toteuttamiseksi sekä ympäristöviranomaisille toiminnan valvomiseksi
- Ohje **ei muuta asetuksessa esitettyjä vaatimuksia tai periaatteita** eikä se ole oikeudellisesti sitova

Taustaa - soveltamisohje

- Soveltamisohje on laadittu välillä 11/2017 – 2/2018
- Ohje ”koekäytössä” 1.3.2018-31.12.2018; muokkaus ”lausunto”palautteen perusteella; päivitetty ohje saatavilla 2.7.2019 alkaen (ed. dian verkko-osoitteessa); viimeistely julkaisumuotoon vielä tekemättä

- Valmisteluryhmän kokoonpano
 - Ramboll Finland Oy
 - Kim Brander, Matias Napari ja Oona Niiranen
 - Suomen ympäristökeskus SYKE
 - Outi Pyy, Jussi Reinikainen, Jani Salminen ja Lauri Äystö
 - Ympäristöministeriö
 - Else Peuranen

Soveltamisohje tarkentaa etenkin – top-5-lista

- ...suunnitelmallisuuden osoittamista* ja jätteen hyödyntämisen ammattimaisuutta*
- ...mitä maarakentamiskohteella tarkoitetaan*
- ...pohjaveden pinnankorkeuden määritelmää* ja vähimmäisetäisyyden (1 m) pohjaveden pintaan osoittamista³
- ...laadunhallintaa ketjun eri vaiheissa*; jätteiden tuottaja, välivarastointi
- ...kaikkea asetukseen liittyvää* – vahva lukusuositus!

* Yksityiskohtia muutettiin/lisättiin soveltamisohjeen päivityksen yhteydessä (2.7.2019)

Mikä soveltamisohjeessa muuttui 2.7.2019?

Ed. dialla mainittujen lisäksi yksityiskohtia seuraaviin teemoihin

- Alueelliset ulosrajaukset
- Rinnakkaispolton tuhkat kuuluvat soveltamisalaan
- Aiemmin hyödynnetyn jätteen uudelleenhyödyntämiseen
- Rakennus- ja purkutyömailla tapahtuvan murskauksen ei edellytetä tapahtuvan samalla kiinteistöllä, jolla rakentaminen tai purkaminen tapahtuu.
- Haitta-aineiden pitoisuudet raportoidaan yhtä monella merkitsevällä numerolla kuin ainekohtaiset raja-arvot on annettu

MARA-rekisteröinti-ilmoitusten laadusta

- Liikaa puutteellisesti täytettyjä ilmoituksia; oleellisia tietoja puuttuu
- **Laadunvarmistusjärjestelmien kuvaus puuttuu tai on (vakavasti) puutteellinen**
 - **Toisaalta hyvin pienetkin toimijat toimittaneet laadukkaita kuvauksia**
- Viranomaiset pyytäneet pääasiassa täydennyksiä – jatkossa enemmän hylsyjä? => uusi yritys
- Sähköinen ilmoituslomake käyttöön toivottavasti syksyllä – pakottaa täyttämään vaaditut tiedot

Kiitos!

Jani Salminen
Kulutuksen ja tuotannon keskus
Haitalliset aineet –ryhmä
etunimi.sukunimi@ymparisto.fi
@JSalminenSYKE

